

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра туризму та готельного господарства

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ

підготовки
спеціальності
освітньо-професійної програми

Бакалавр
241 Готельно-ресторанна справа
Готельно-ресторанна справа

Силабус освітнього компонента «ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ»
підготовки бакалавра, галузі знань 24 Сфера обслуговування, спеціальності
241 Готельно-ресторанна справа, освітньо-професійної програми Готельно-
ресторанна справа.

Розробник: Ільїна О. В., доцент кафедри туризму та готельного господарства,
кандидат географічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

 Терещук О.С.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
туризму та готельного господарства
протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа Освітньо-професійна програма: Готельно-ресторанна справа Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 4
ІНДЗ: є		Семестр – 7
		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
Форма контролю: залік		
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

ППП: Ільїна Ольга Вікторівна

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Посада: доцент кафедри туризму та готельного господарства

Контактна інформація викладача: olga-v-ilyina@vnu.edu.ua

Дні занять (посилання: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>).

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Туристичні ресурси України» належить до числа обов'язкових у процесі підготовки фахівців галузі туризму.

Навчальний курс спрямований на ознайомлення майбутніх фахівців із туристсько-рекреаційним потенціалом України, який вже використовується, або може бути залучений для формування іміджу держави на світовому туристичному ринку. Під час вивчення дисципліни студенти ознайомлюються із туристсько-рекреаційними ресурсами України різних категорій (природно-географічні, природно-антропогенні, суспільно-історичні), із територіальними особливостями їх поширення, із проблемами та перспективами їх використання.

2. Пререквізити і постреквізити дисципліни

Пререквізити: „Основи туристознавства”, „Географія туризму”, „Екскурсознавство і музеєзнавство”.

Постреквізити: „Міжнародний туризм”, „Туроперейтинг”, „Організація туристичних подорожей”, „Туризмологія”.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – засвоєння майбутніми фахівцями з туризму теоретичних основ туристичного ресурсознавства на прикладі України, засвоєння знань щодо впливу туристичних ресурсів на формування і розвиток туристичного господарства, формування знань про об'єкти пізнавального, оздоровчого, спортивного туризму в регіонах України.

Завдання курсу: формування у здобувачів вищої освіти глибоких знань про різноманіття і характерні ознаки туристичних ресурсів нашої держави, пізнання закономірностей поширення туристичних ресурсів України різних категорій, формування умінь щодо визначення величини туристсько-рекреаційного потенціалу регіонів України,

проблем і перспектив їх подальшого розвитку, прищеплення студентам шанобливого ставлення до природи й культурних надбань рідного краю.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- теоретичні, методичні та прикладні засади територіальної організації туристичного потенціалу України;
- сутність поняття та класифікації рекреаційно-туристичних ресурсів;
- природні рекреаційно-туристичні ресурси України;
- суспільно-історичні туристичні ресурси України;
- форми організації рекреаційно-туристичної діяльності. Заклади рекреації в Україні;
- сучасний стан розвитку рекреаційно-туристичного господарства України;
- рекреаційно-туристичне районування України.

вміти:

- аналізувати туристичні ресурси територій та здійснювати їх оцінку; визначати туристичний потенціал територій;
- виявляти проблеми і аналізувати перспективи розвитку рекреаційного господарства України.

4. Результати навчання (компетентності).

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;

ЗК 05. Прагнення до збереження навколишнього середовища;

ЗК 14. Здатність працювати в команді та автономно;

ФК 15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

ФК 16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ФК 17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;

ФК 19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;

РН 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ;

РН 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;

РН 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;

РН 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;

РН 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт;

РН 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Характеристика туристичних ресурсів України						
Тема 1. Туристичні ресурси України як навчальна дисципліна	22	2	4	14	2	ЗПР, УО, ДП / 4
Тема 2. Класифікація туристичних ресурсів	18	2	2	12	2	ЗПР, УО / 3
Тема 3. Природні	18	2	2	12	2	ЗПР, УО /

туристичні ресурси України						3
Тема 4. Історико-культурні туристичні ресурси України	14		2	12		ЗПР, УО / 4
Тема 5. Комплексна оцінка туристичних ресурсів України	14		2	12		ЗПР, УО / 3
Разом за змістовим модулем 1	86	6	12	62	6	17
Змістовий модуль 2. Туристсько-рекреаційне районування України						
Тема 6. Туристичні ресурси областей Чорноморсько-Азовського узбережжя	16	2	2	12		ЗПР, УО / 3
Тема 7. Туристичні ресурси Карпат	14		2	12		ЗПР, УО / 3
Тема 8. Туристичні ресурси Поділля	18	2	2	12	2	ЗПР, УО / 3
Тема 9. Туристичні ресурси Полісся	16		2	12	2	ЗПР, УО / 4
Разом за змістовим модулем 2	64	4	8	48	4	13
ІНДЗ						10
Самостійна робота						
Усього годин	150	10	20	110	10	40

*Форми контролю: ДС – дискусія; Т – тести; РМГ – робота в малих групах; ЗПР – захист практичної роботи; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією; МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Туристичні ресурси областей Придніпров'я України	38
2	Туристичні ресурси областей Східної України	34
3	Туристичні ресурси Криму	38
	Разом	110

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного контролю й модульного контролю знань.

Результати поточного контролю: оцінки за виконання і захист студентом практичних робіт; оцінка за виконання й захист ІНДЗ; оцінка за виконання самостійної роботи.

Поточний контроль (мах = 40 балів)									Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1					Модуль 2				Модуль 3			
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				ІНДЗ	МКР 1		МКР 2
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9				
4	3	3	4	3	3	3	3	4	10	30	30	100

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання:https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2022-07/Polozh_pro_otzin_%D1%80%D0%B5%D0%B4%2B%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

Політика викладача щодо здобувача освіти

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента. При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента. оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних Високо заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного та підсумкового оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі студентами та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування під час модульних контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (посилання: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перекладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перекладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки, не дозволяється.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації

(посилання: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Визнання можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття до об'єкта кількості балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості в усній формі. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Перелік питань до заліку:

1. Туристські ресурси: сутність поняття та структура.
2. Етнічні та етнографічні землі України.
3. Природно-заповідні території України як об'єкти туризму.
4. Класифікація об'єктів природно-заповідного фонду.
5. Історія заповідної справи в Україні та поняття про природно-заповідний фонд.
6. Потенціал природних рекреаційно-туристських ресурсів України
7. Гідрологічні рекреаційно-туристські ресурси України.
8. Орографічні рекреаційно-туристські ресурси України.
9. Природні умови формування бальнеологічних ресурсів України.
10. Печери як об'єкти туризму. Історія вивчення печер України.
11. Використання карстових печер для спелеотуризму, спелеотерапії.
12. Архітектурно-історичні рекреаційно-туристські ресурси. Класифікація оборонних споруд.
13. Законодавство України про охорону культурної спадщини.
14. Видатні пам'ятки фортифікаційного зодчества України.
15. Використання замків і фортець в туризмі.
16. Музеї як об'єкти краєзнавчо-туристичної діяльності.
17. Класифікація музеїв України.
18. Визначні музеї України.
19. Гомогенні рекреаційно-туристичні ресурси: сутність поняття та специфіка.

20. Суперточка-тур: сутність поняття та специфіка.
21. Кліматичні рекреаційні ресурси.
22. Природно-рекреаційні та інфраструктурні ресурси Києва.
23. Туристична індустрія Києва
24. Історико-культурна спадщина Києва як основа розвитку пізнавального туризму.
25. Ресурсний потенціал паломницького туризму в Україні
26. Туристичні ресурси історичної Київщини.
27. Оцінювання рекреаційно-туристичних ресурсів.
28. Дендропарки України та їх використання в туризмі.
29. Історико-культурні заповідники Черкащини.
30. Об'єкти релігійного паломництва на Черкащині.
31. Туристичні ресурси історичної Волині (Волинська область).
32. Туристичні ресурси історичної Волині (Житомирська область).
33. Туристичні ресурси історичної Волині (Рівненська область).
34. Історико-архітектурна спадщина Волині як основа розвитку пізнавального туризму.
35. Природно-рекреаційний потенціал розвитку туризму на Волині.
36. Туристичні ресурси історичного Поділля (Вінницька область).
37. Туристичні ресурси історичного Поділля (Тернопільська область).
38. Туристичні ресурси історичного Поділля (Хмельницька область).
39. Ресурсний потенціал розвитку спелеотуризму на Поділлі.
40. Розвиток курортного господарства на Поділлі.
41. Об'єкти релігійного паломництва на Поділлі.
42. Туристичні ресурси Чернігівської області.
43. Туристичні ресурси Полтавщини.
44. Палацово-паркові ансамблі Чернігівщини.
45. Архітектурні пам'ятки Чернігова.
46. Історико-культурні заповідники Чернігівської області.
47. Ресурсний потенціал для розвитку зеленого туризму на Полтавщині.
48. Туристичні ресурси Слобожанщини (Харківська область).
49. Туристичні ресурси Слобожанщини (Сумська область).
50. Туристичні ресурси історичної Галичини (Львівська область).
51. Туристичні ресурси історичної Галичини (Івано-Франківська область).
52. Туристичні ресурси історичної Буковини.
53. Туристичні ресурси Закарпаття.
54. Курортне господарство Львівської області.
55. Історико-культурна спадщина як основа розвитку пізнавального туризму на Львівщині.
56. Курортні ресурси Закарпаття.
57. Ресурсний потенціал для розвитку зеленого туризму Галичини.
58. Ресурсний потенціал для розвитку активного туризму в Україні.
59. Туристичні ресурси Одеської області.
60. Туристичні ресурси Миколаївської області.
61. Туристичні ресурси Херсонської області.
62. Туристичні ресурси Запорізької області.
63. Туристичні ресурси Донецької області.
64. Туристичні ресурси Луганської області
65. Туристичні ресурси Дніпропетровської області
66. Туристичні ресурси Кіровоградської області
67. Курорти Одеської області.
68. Заповідники Херсонщини.

69. Ресурсний потенціал для розвитку етнічного туризму на Одещині.
70. Туристичні ресурси Криму
71. Заповідники Кримського півострова.
72. Індустрія туризму Криму.
73. Палацові комплекси Криму як туристичні об'єкти.
74. Печерні міста Криму як туристичні об'єкти.
75. Подієвий туризм в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : Альтерпрес, 2011. 462 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К. : Видавничо-поліграф. центр «Київський університет». 2003. 395 с.
3. Кучер П. В., Ільїн Л. В., Штойко П. І. Рекреаційно-туристичні ресурси Волинської області. Луцьк: ПП Волинська друкарня, 2023. 180 с.
4. Любіцева О. О., Панкова Є. В., Стафійчук В. І. Туристичні ресурси України: навч. посібник. К. : Альтерпрес, 2007. 369 с.
5. Мальська М. П., Паньків Н. М. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник. Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2022. 534 с.
6. Мацола В. І. Рекреаційно-оздоровчо-туристичний комплекс (питання теорії, методології, практики). Львів, 1998. 278с.
7. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. / за ред. проф. Ф.Д. Заставного. К : Знання, 2008. 575 с.
8. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навчальний посібник / Н. О. Алешугіна, О. В. Барановська, М. О. Барановський, О. О. Зеленська, І. В. Смаль, І. М. Філоненко. Чернігів : Вид-во ЧНТУ, 2015. 492с.
8. Рутинський М. Й. Географія туризму України: навч.-метод. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 160 с.
9. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посібник. К. : Альтпрес, 2006. 183 с.
10. Ярмоменко С. Г. Туристичні ресурси України : навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 472 с.

Допоміжна:

1. Інформаційні інтернет-ресурси галузей туризму та готельно-ресторанного господарства : інформаційно-довідкове видання. Львів : Інститут економіки і туризму, 2009. 52 с.
2. Ільїна О. В., Ільїн Л. В., Дробецька В. С. Міжнародний туризм України у період пандемії COVID-19. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі : колективна монографія. Видання восьме. Луцьк : ВІП Луцького НТУ, 2022. С. 144–153.
3. Ільїн Л. В., Ільїна О. В. Теоретико-методологічні аспекти комплексного оцінювання рекреаційного природного потенціалу озер. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі : колективна монографія. Видання сьоме. Луцьк : ВІП Луцького НТУ, 2021. С. 273–289.
4. Ільїна О. В. Кадастрування туристичних ресурсів України як основа раціонального планування, інвестиційної діяльності, розвитку туризму і готельно-ресторанного господарства. Індустрія туризму й сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 80-річчя Волинського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк, 28 жовтня 2020 р.) відпов. ред. Л. В. Ільїн. Луцьк : ПП Іванюк, 2020. С.33–36.
5. Ільїна О. В. Туризм. Рекреаційна географія: Поняття і терміни. Луцьк: Терен, 2004. 104 с.
6. Ільїна О. В. Туризм. Рекреаційна географія: Поняття і терміни. Луцьк: ПП Іванюк, 2009. 100 с.
7. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Зелена Буковина, 2003. 312с
8. Матвійчук Л. Ю., Смочко Н. М., Ільїна О. В. Перспективи розвитку індустрії гостинності регіонів України в сучасних умовах. *Економічні науки. Серія. Регіональна економіка*. 2022. Вип. 19 (75). С. 174–182.
9. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці : Зелена Буковина, 2003. 312 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт департаменту туризму Міністерства культури і туризму України.
<http://www.tourism.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Держкомстату України [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://www.ukrstat.gov.ua>.